

vedno hitreje napredova in so gmotne potrebe čezdalje večje, je pa tudi kaj veselo slišati, da se šolski vrta množijo.

Naj mi bo dovoljeno, da izrazim tu svoje nemerodajne misli o šolskih vrta in njih zboljšanju, in sicer želim:

1. da bi bil vsak šolski vrt kolikor možno blizu šole in v ravni legi. Ako je vrt odročen, potratijo učitelj in učenci s hojo tje in nazaj preveč časa, in tudi učitelj vrta pred kako zlobno roko ne more tako lahko varovati, kakor pa, ako je blizu šole.

In ako ni na ravni legi, se po kakem hudourji s popraviljanjem steza in gredic več časa porabi, kakor pa s poučevanjem v sadjereji.

2. Naj bi bilo učitelju postavno dovoljeno, da bi za pouk v sadjarstvu vsaki teden eno uro, spomlad tudi dve za vsakdnevno kakor tudi za ponovljivo šolo vstrel v razredbo šolskih ur. Kajti po šolskih urah je težko mnogo učencev, posebno takih, ki daleč od šole stanujejo, na šolski vrt dobiti, ker jih stariši, posebno na kmetih, za pašo in domača dela rabijo.

3. Naj bi bilo učitelju dovoljeno, za težka dela, recimo: prekopovanje zemlje, izkopovanje in presajanje večjih dreves, srenjskega slugo, poljskega čuvaja ali pa snažitelja cest, ki je že tako od soseske plačevan, v pomoč porabiti; kajti učenci za težka dela na vrtu niso dosti močni, za učitelja pa to delo tudi ni kaj primerno.

4. Naj bi dobival učitelj od šolske srenje vsako leto malo vsoto denarja za nakupovanje cepičev dobrega plemena kakor tudi novih žitnih in rastlinskih semen za poskušnje na šolskem vrtu, katerih izbira naj bi bila učitelju pripuščena. Učitelj naj bi bil le zavezan, izdajke te vsote pismeno skazati.

5. Da bi pa šolski vrt ne bil samo za učence vzgojevalen, marveč tudi posestnikom v korist in vzpodbudo, naj bi se učitelj obvezal, od šestega leta po prvem vsejanji sadnih pešek, vsako leto vsa drevesica, ki so na eni šestini sadnega prostora za presadbo dorastla, krajnemu šolskemu svetu izročiti, da jih ta mej posestnike po primeri njih denarne pripomoči k vrtu razdeli, ali pa razprodá, in s tem denarjem stroške za šolski vrt pokrije.

6. Ker vsak učitelj ne more dobiti nagrade za poškodovanje svoje obleke pri delu na šolskem vrtu, bi bilo primerno, da bi smel eno četrtino vrtá porabiti za poskuse novih sadežev in za domačo prikuho i. t. d. Tu bi mu bila priložnost, da bi tudi učenke učil v pridelovanji vrtnih zelišč in cvetic.

Tako in enako oskrbovan šolski vrt bi ne bil samo vzgojevalen za mladino in lepoto kraja, marveč tudi koristna naprava soseski v prid in vzpodbudo. G.

Številčna pevska metoda.

V novejšem času se pogostokrat sliši ali bere o številčnih pevskih metodah. Nahajate se med Slovenci dve pevski prijavi na številke, ena priobčena v Foersterjevi pesmaričici, druga po Jakeljnovem „Navodu“ in „Pevčku“. Vpraša se, ste li to dve metodi ali le ena, in od kod, da je ena ali druga, ter koliko da je vredna ta ali ona? — Odgovor na ta vprašanja nam bo jasen iz sledeče obravnave, katero priobčim povodom in z ozirom na opazko v št. 2. letošnjega „Cerkv. Glasb.“ str. 16., češ da se Stahl-ova (t. j. Galin-Paris-Chevé-ova, katero je iz francoščine bistveno posnel Stahl, za Slovence pa po Stahl-u priredil za prvi začetek — Jakelj) številčna metoda ne nahaja na pravem potu, ker začénja takoj s pesmicami v peterih

tonih, ter da ravná proti učni in naravni postavi, ker ne začénja pesmic z 1 samim tonom. — Poglejmo, koliko je na tej trditvi resnice, iz golega namena, da se spozná, katera pevska metoda je najuspešnejša, toraj najboljša.

Razložek in prednost Chev -ova (nepravilno zvane „Stahl-ove“) od vsake druge, tudi številčne Foerster-jeve bode vsakemu jasna, ako se postavijo na vsako kritična znamenja vsake dobre metode, toraj tudi pevske.

Značaj dobre pevske metode mora biti po zahtevi jasnega razuma: a) lehkota ali posamitev težkot, b) stroga doslednost (sistema), c) naravni prehod k težjemu; d) temeljita prisvojitve, e) nagli privod k vspehu in samostalnosti.

Ima li Foerster-jeva ali Chev -ova metoda te znake? a) Foersterjeva (še manj pa kaka notna) nima znaka lehkote, ker ne izolira (ne posamnuje težkot; kajti 1. takoj združuje ritmetiko z melodiko, katerih sleherna že sama na sebi provzročuje otroku zadostnih težkot; 2. prideva že v prvi vaji še tretjo težkoto, zovem jo tekstiko t. j. podkladanje teksta pod tonoritmični stavek; 3. v tretji vaji pa že celó prehaja na razdeljene dobe, itd. ter prinaša vse skozi preneglo nakopičevanje težkot.

Nasproti pa izvirna Chev -ova posamno temeljito obravnava najprej samo melodiko, potem samo ritmiko, in še-le za tím oboje združuje ter jima prideva tekstiko in na tej podlagi lahko takoj v širjem obsegu, s 5 toni pričénja praktične vaje, ki učencem ne delajo pol toliko ovir, kakor po Förster-jevi metodi že 3. ali 4. vaja z 1 ali 2 tonoma.

b) Doslednost se pogreša na Foerster-jevi metodi 1. v ritmičnej zaznambi  veterodelnih tonov, ker ena sama črta nad štirimi toni ne pokaže oĉesu razdelitve ene dobe v dve polovici in dve podpolovici (sistematične ritmične podelitve), kar je jako nedoločno in tudi zapeljivo 4 tone peti v ritmu dveh dob s svojima polovicama. — Nedoslednost se kaže 2. tudi v imenovanju tonov, n. pr. da se zvišana 4. in 5. stopinja imenuje fa, so(l), kakor normalna (nezvišana); kar gotovo ni logično, kajti za vsak različni št (pojmi) mora biti izvestno tudi razliĉen vidljiv in slišljiv izraz (znamenje in ime), da se pojmi razloĉujejo; enako se pogrešajo imena za znižane tone.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Planine, dn  21. februarja. — Kmalu po priĉetku letošnjega šolskega leta se je oglasil mej našo mladino neljubi gost — škrlatica, kateri je za poldrugi mesec zapri šolo ter nad trideset otroĉiĉev — mej temi štiri šolske — položil v hladni grob. Komaj smo bili pa rešeni te nadloge, bila nam je uže za petami druga, t. j. stric mraz. Ravno smo bili zopet naše otroĉaje nekoliko dni redno pouĉevali, kar prihrumí tudi k nam prava pravcata kraška burja ter nam razmrazi ozraĉje tako (16—18° R.), da si skoro nihĉe brez silnih opravkov izpod strehe nij upal. Da nijmo imeli v tacih razmerah veĉ dni popolnoma praznih klopi, pomaglo je mnogo tudi to, da se je tudi letos knez Windischgrätz-eva rodovina dobrohotno spomnila naših uboĉekov ter jih obdarovala s toplo zimsko obleko. Hvala ji!

Veliko zaslugo gledé rednega-obiskovanja in splošnega napredka naše šole ima pa vsakako tudi prekornistna pa od uĉiteljstva in osobito od krajnih šolskih sv tov premalo podpirana »N rodna Šola«. To blagotvorno društvo se tudi uže nad trinajst let sem redno vsako leto spominja naših siromašnih uĉencev in uĉenk, s kojimi bi bil pravi križ, ako bi jih »N rodna Šola« z uĉnimi pomoĉki oskrbovala ne bi.

Naša sveta dolžnost bodi, dragi sobratje, da to prekornistno društvo vsestransko podpiramo in s tem kažemo, da naša zahvala ni le na jeziku — papirji — temveĉ v dejanji, pravem dejanji in resnici.